

Fórián Szilveszter (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A csongrádi övzátóy mikroműanyag szennyezettsége

A természetbe kikerülő mikroműanyagok akár évszázadokig fennmaradó potenciális szennyezőforrások lehetnek, így mennyiségük és előfordulásuk megismerését egyre több kutatás vizsgálja. Kutatásom célja annak feltárása, hogy egy tiszai övzátóyon belül hogyan alakul a folyóvízi üledék mikroműanyag szennyezettsége.

A vizsgálatot Csongrádon, a Tisza és a Körös torkolatánál található övzátóy mentén végeztem. A csongrádi övzátóyon vett minták szennyezettsége eltérő. Ugyan a szelvények átlag és medián szennyezettsége nem tér el nagyon, viszont a térbeli eloszlás jelentősen különböző (0-1600 db/kg között). A felvízi (CS1) és alvízi (CS5) minták mintázata hasonló, illetve a CS2, CS3 és CS4 szelvények szennyezettségi mintázata is egységes képet mutat. A minták különböző szennyezettségében az játszik szerepet, hogy a zátóy mentén akkumuláció és erózió egyaránt jellemző.

A műanyagtípusok alapján kijelenthető, hogy a szennyvíz a fő mikroműanyag szennyezőforrás a Tisza ezen szakaszán is. Ezt támasztja alá a szálak és mikrogöngyök magas aránya (>80%) a mintákban.

A minták mikroműanyag szennyezettségét a szemcseméret függvényében elemezve megállapítottam, hogy a finomabb szemcseméret esetében alacsony és magas szennyezettség is előfordul, míg a durvább szemcseméret felé haladva már csak alacsonyabb szennyezettség figyelhető meg.

Grund Félix (Szegedi Tudományegyetem)

Az 1875-ös szegedi képviselőházi választások és Szeged város Központi Választmányának működése

Az előadásom célja az 1875. évi szegedi országgyűlési választások politikai eseményeinek és a központi választmány munkájának bemutatása. A felkészülés során nem volt szempont a választásokkal országos szinten foglalkozni, azonban a prezentációm tartalmaz az országos politikai eseményekre vonatkozó részeket. Választástörténeti vonatkozásban kiemelten fontos volt az 1874. évi XXXIII. törvénycikk elfogadása, amely a népképviselési választásról szóló 1848. évi V. és erdélyi II. törvénycikkeket módosította és egészítette ki. Kutatómunkám során azért választottam ezt a témát, mert a szakirodalom alapvetően nem foglalkozott nagyobb terjedelemben az 1875-ös választások helyi szintű vizsgálatával levéltári források elemzésén keresztül. A levéltári anyagok közül a helyi választások vizsgálata során a legtöbb figyelmet *Szeged Város Központi Választmányának* ira-

taikapták. A politikai események bemutatásához a korabeli helyi napilapokra támaszkodtam. A témám szempontjából releváns szakirodalmak közül Ruszoly József és Csizmadia Andor műveit emelném ki, hiszen munkáik nemcsak a korabeli választási rendszer megértéséhez segítettek hozzá, hanem módszertani mankót is jelentettek a források felhasználása során. Reményeim szerint kutatásaim kiindulópontot jelentenek az 1874. évi XXXIII. törvénycikk alapján történt helyi országgyűlési választások történetének alaposabb feldolgozásához, hiszen a szegedi országgyűlési választásokat 1848-tól 1875-ig dolgozta fel részletesen a szakirodalom.

Tóth Tibor (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A Horthy-korszak megítélése a Kádár-korszak gimnáziumi történelemtankönyveiben

A történelemtankönyvek történeti forrásértéke abból a sajátosságból fakad, hogy nem csupán a keletkezésük idején fontosnak tartott ismereteket közvetítenek, hanem a múlt bemutatásával azokra a „rejtett” politikai célokra is rávilágíthatnak, amelyek leggyakrabban a hatalom megszerzésével és megtartásával, illetve a politikai döntések legitímálásával állnak összefüggésben.

A politika előszeretettel tesz kísérletet arra, hogy a történelem identitásformáló hatását felhasználva monopolizálja a politikai hatalom elvárásainak megfelelő erkölcsi és morális minták, történelmi narratívák közvetítését, hogy ezáltal biztosítsa a rendszer támogatottságát és legitimitását.

A tankönyvkutatások az utóbbi évtizedekben egyre nagyobb figyelmet kaptak, amelyben jelentős szerepe van F. Dárdai Ágnesnek, aki munkásságával lefektette a történelemtankönyvek módszertani vizsgálatának alapjait. Úgy gondolom, hogy bár számos tanulmány foglalkozott már a történelemtankönyvek valamilyen szempontú vizsgálatával, a Horthy-rendszer tankönyvi megítélésében még lehetnek nyitott kérdések.

Előadásomban ezért a Kádár-korszak gimnáziumi történelem tankönyveinek részletes elemzésén keresztül arra keresem a választ, hogy az állami indoktrináció tükrében a tankönyvek hogyan interpretálták a Horthy-korszakot és milyen változásokon ment keresztül az ellenforradalmi-rendszer megítélése a későbbi kiadványokban. Többek között vizsgálom a tananyag struktúráját, a leckék szemléletmódját, valamint az egyes események tárgyalásának logikáját. A tankönyvelemzés során természetesen nem hagyom figyelmen kívül a korábbi kutatási eredményeket és a témával kapcsolatos megállapításokat sem.